



Preguntes freqüents sobre el càncer de coll uterí (CCU) i el virus del papil·loma humà (VPH)

1. Si vaig tenir la primera relació sexual als 16 anys, per què no em fan la prova fins als 25?

El cribratge té com a població objectiu les dones d'entre 25 i 65 anys. L'edat d'inici obeeix al fet que els casos de càncer de cèrvix es diagnostiquen molt rarament abans dels 25 anys.

2. Si tenc més de 65 anys, per què em deixen de fer proves de prevenció del càncer de coll uterí?

Segons indiquen els estudis, les dones majors de 65-70 anys semblen no beneficiar-se del cribratge si s'han fet dues citologies o dues proves del virus del papil·loma humà en els intervals adequats i aquestes han estat negatives.

3. Si a la meva família mai hi ha hagut antecedents de CCU, és necessari participar en el cribratge?

Sí, ja que perquè aparegui un CCU és necessari, pràcticament sempre, que hi hagi una infecció persistent pel virus del papil·loma humà (VPH), que és de transmissió sexual. En altres paraules, el CCU no és una malaltia hereditària.

4. Si a la meva família hi ha hagut antecedents, he de fer-me la prova amb més freqüència?

No, perquè el CCU és una malaltia causada per un virus de transmissió sexual i el contagi no és hereditari. Així i tot, encara que el virus no s'hereta, el que passa d'una generació a una altra és la predisposició perquè el virus us emmalalteixi. Per tant, si pertanyeu a una família en què hi ha hagut un o més casos de CCU o conitzacions per lesions precanceroses, convé que us adheriu al PDPCCU i compliu amb tots els controls recomanats.

5. Si estic vacunada contra el VPH, m'he de fer la prova?



Sí. Encara que les vacunes ofereixen protecció contra els tipus de VPH que més sovint causen el CCU, no ofereixen protecció contra tots. Igualment, la protecció màxima de les vacunes es produeix si el vaccí s'ha administrat de molt jove i abans d'iniciar les relacions sexuals. Administrades més endavant també redueixen el risc de patir un CCU, però manco. D'altra banda, encara no es coneix la durabilitat de l'efecte dels vaccins. Tot l'explicat fa que, per ara, les recomanacions per a les dones vacunades continuïn sent les mateixes que per a les no vacunades.

6. Si només he tingut una parella sexual a la vida, he de participar en el cribratge?

Només en el cas en què els dos membres de la parella no hagin mantingut mai contacte sexual amb altres persones el contagi del virus no és possible. En el moment en què hi ha terceres persones, la cadena de protecció es romp.

7. Fa molts d'anys que no tenc relacions sexuals i em trob bé, cal que em faci la prova?

Sí. Un CCU pot debutar després de dècades d'haver-se contagiat del VPH. Podeu ser portadora del VPH i no tenir cap símptoma durant moltíssims d'anys.

8. Fa molts d'anys que no tenc relacions sexuals i m'he fet citologies que sempre m'han sortit bé, cal que participi en el cribratge?

Sí. Les citologies detecten més malament l'estat de portador que les proves del VPH; per tant, convé que us incorporeu al cribratge i us sotmeteu a les proves del VPH que us pertoquin.

9. Som verge, m'he de fer la prova?

Si no heu tingut mai relacions sexuals, hi podeu renunciar, ja que el CCU és una malaltia de transmissió sexual.

10. Si no tenc cap símptoma, això indica que estic bé?

No necessàriament. Les proves de detecció del CCU es fan a dones que no tenen símptomes i es troben bé, ja que l'objectiu del Programa és detectar lesions molt primerenques, abans que produeixin símptomes. Si detectam lesions precanceroses, es poden tractar fàcilment per evitar que progressin a un càncer. Aquestes proves també permeten detectar el càncer en les fases inicials, en què el tractament té més probabilitats de ser curatiu.



11. Si estic embarassada, puc participar en el cribratge?

Sí, no hi ha cap risc per a la bona marxa del vostre embaràs. Heu de saber, però, que hi pot haver una mica de sagnat, que és escàs i s'atura tot sol, arran de la presa de la mostra.

12. Si he parit fa poc, quant de temps he d'esperar?

Es recomana esperar almenys sis setmanes, temps que permet a l'úter retornar a la situació d'abans de l'embaràs.

13. Si tenc molèsties vaginals per alguna infecció o tenc el flux d'un color anormal o amb olor forta, convé que em facin la citologia?

Es recomana fer-se la prova en les millors condicions possibles; per tant, si sospitau d'una infecció vaginal, val més que ho consulteu perquè l'estudiïn i la tractin. En general, es posposa la prova fins que millorin els símptomes.

14. Si tenc molèsties vaginals per alguna infecció o tenc el flux d'un color anormal o amb olor forta, convé que em facin la prova del VPH?

Es pot fer la presa per a la prova del VPH. A més, si els símptomes són persistents, us molesten o van acompanyats de dolor abdominal o febre, us recomanem que consulteu amb un professional sanitari per al diagnòstic i el tractament.

15. Si tenc la menstruació, puc participar en el cribratge?

Si us heu de fer una citologia, no heu de tenir la regla ni cap classe de tacat obscuro, ja que les cèl·lules de la sang que hi pugui haver al flux dificulten l'estudi de les cèl·lules vaginals.

En canvi, si teniu la menstruació, sempre que sigui en poca quantitat, us podeu fer la presa de flux per a la prova del VPH. En el cas que sigui la comare o el metge qui us ha de fer la presa, us aconsellam que seguïu les mateixes recomanacions que per a la citologia.

16. Si he mantingut relacions sexuals en les darreres 48 hores, puc fer-me la prova?



Si la mostra l'ha d'obtenir la comare o el metge, no convé que hàgiu tingut relacions durant les 48 hores prèvies a l'obtenció de la mostra. En canvi, si la mostra l'heu d'obtenir vós mateixa, no fa falta ser tan estricta.

17. Si m'he posat medicació per via vaginal o m'he fet dutxes vaginals en les darreres 48 hores, puc fer-me la prova?

No. Convé que posposeu l'obtenció de la mostra fins que hagin passat 48 hores de la darrera dutxa o aplicació de crema o medicació vaginals.

18. Quins controls s'ha de fer la meva parella si alguna prova em surt alterada?

Cap, si no té cap lesió visible a la seva àrea genital. Encara que els homes s'infecten del VPH i transmeten la infecció a les seves parelles si no utilitzen el preservatiu (masculí o femení), no hi ha cap evidència provada a hores d'ara per estudiar la presència del VPH en els homes. La majoria d'homes es recuperen espontàniament de la infecció sense mostrar símptomes. D'altra banda, no es coneix la repercussió de saber si l'home està infectat o no en altres càncers provocats pel VPH. Recordau, per tant, que la millor forma d'evitar el contagi és usar el preservatiu en tots els vostres contactes sexuals.

19. Si estic operada (histerectomia o extirpació de l'úter o matriu), he de participar en el cribratge?

Si us van extirpar el coll uterí (histerectomia total) i us van operar per una causa diferent d'una lesió de risc de càncer d'úter, no us heu de fer la prova. Altrament, si us deixaren el coll uterí (histerectomia subtotal) o us operaren perquè teníeu una lesió de risc de càncer d'úter, convé que continueu amb el cribratge el temps que el professional sanitari us indiqui.

20. L'ús del preservatiu evita que m'infecti pel VPH?

El preservatiu, masculí o femení, redueix molt, encara que no totalment, la transmissió del VPH. L'ús constant del preservatiu protegeix més que la utilització ocasional, també fomenta la desaparició de les lesions precanceroses que hi pugui haver i evita que la infecció per VPH produeixi alguna lesió.

21. Si abans em feien proves de cribratge cada tres anys, per què ara és cada cinc en dones de 35 anys o més? Això em perjudica?



La prova del VPH té més capacitat de detecció de lesions que la citologia; per tant, permet espaiar les proves fins a cinc anys de manera segura. Les citologies, en canvi, mantenen l'interval de realització cada tres anys.

22. Si em detecten VPH, significa que tindrè un CCU?

No. En general, les infeccions pel VPH solen desaparèixer sense cap intervenció uns mesos després d'haver-se contret i al voltant del 90 % o més remeten al cap de dos anys. Un petit percentatge de les infeccions per determinats tipus de VPH pot persistir i convertir-se en càncer després d'anys.

23. Si estic infectada de VPH, puc tenir altres càncers, a més de CCU?

Si bé és possible, és improbable, sobretot si us sotmeteu als controls que us indiqui el vostre metge de referència. Igualment, no fumar, prendre poques o cap beguda alcohòlica, no utilitzar altres tòxics, protegir-se durant les relacions sexuals amb preservatiu i mantenir el vostre sistema immune (defenses) en bones condicions mitjançant una vida saludable, fomentaran que, encara que porteu el VPH, aquest **no** us causi la malaltia.

24. Tots els tipus de VPH són dolents?

No. Hi ha uns quaranta tipus de VPH que poden afectar l'aparell genital, però només catorze poden provocar el CCU; són els anomenats VPH d'alt risc oncogènic o, simplement, d'alt risc. Pel que fa als que no produeixen càncer, els no oncogènics, destacam els tipus 6 i 11, que són els que causen la gran majoria de les berrugues genitals, les quals són contagioses i d'aparença poc agradable, però que no deriven en càncer.

25. Per què em fan proves de cribratge tan poc sovint. I si m'apareix un càncer abans de la prova següent?

El CCU es torba entre quinze i vint anys a desenvolupar-se. Els intervals entre proves s'han establert tenint en compte aquest fet i els coneixements previs derivats d'estudis científics i experiències de la vida real. L'aparició d'un CCU entre proves és molt poc probable.

26. Hi ha factors de risc per desenvolupar més ràpidament un CCU?

Sí. Els tipus de VPH 16 i 18 són els de més risc, però també és ver que no totes les dones infectades per aquests tipus desenvoluparan una lesió. Fumar, activament o passivament, augmenta molt les possibilitats que el VPH ens faci mal. D'aquí que desaconsellar el tabac a les infectades sigui la nostra primera recomanació. A les persones immunodeprimides, sigui per estar infectades



pel VIH o per estar sota medicació immunosupressora, els costa més alliberar-se del VPH i de les seves conseqüències. La infecció simultània per altres microbis de transmissió sexual, com l'herpes genital, la clamídia o el gonococ, afavoreixen que el VPH ens agredeixi. Les dones que han parit molt joves o que han tingut set fills o més també tenen més risc d'emmalaltir.

27. Com és possible que, tenint factors de risc d'emmalaltir per culpa del VPH, no em facin més controls que a la resta de les dones?

Les proves del PDPCCU es fan prou sovint per interceptar qualsevol lesió precancerosa a qualsevol perfil de dona. En el vostre cas, allò que realment us ajudarà és no ometre cap prova de cribratge, fer cas de les recomanacions que us donam per disminuir el risc i no deixar d'acudir a les cites mèdiques o d'infermeria que se us recomanin.

28. Si el cribratge em detecta que som portadora de VPH o tenc alteracions a la citologia causades pel VPH, què he de fer?

És molt important que no fumeu, ni activament ni passivament. Si el vostre hàbit està molt arrelat, us recomanem que consulteu amb el vostre equip d'atenció primària, que us informarà sobre com us poden ajudar. També, cal utilitzar el preservatiu (masculí o femení) en totes les relacions sexuals, encara que tingueu parella estable, i fins que el professional sanitari us indiqui el contrari. La funció d'aquesta mesura és evitar que vós i la vostra parella us recontagieu del VPH durant cada relació sexual, de manera que no us arribeu a curar mai.

29. M'he de vacunar contra el VPH si la meva parella o jo estam infectats del VPH?

No. El vaccí contra el VPH té la màxima efectivitat quan els vacunats són joves i no han tingut relacions sexuals. Un altre grup en què sembla que el vaccí és efectiu són les dones que s'han fet una conització arran d'una lesió precancerosa. En els casos esmentats, la Seguretat Social cobreix la vacuna. En la resta dels casos, el benefici és molt marginal; per tant, no fa falta que us la poseu, però la darrera decisió és vostra. Pensau que el vaccí no us ajuda a eliminar els VPH que portau, tan sols disminueix el risc que us contagieu per altres VPH que els vaccins cobreixen.

30. Duc un DIU, me l'he de retirar si tenc la prova del VPH o si les citologies indiquen que estic infectada pel virus?

No. Hi ha indicis que el DIU protegeix contra el desenvolupament del CCU.



31. He llegit a Google que les hormones anticonceptives afavoreixen el CCU, és ver?

Hi ha estudis que diuen que hi ha un petit augment de risc, però no han tingut en compte altres factors que poden «contaminar» la relació anticonceptius-VPH, com ara el fet de no utilitzar preservatiu, tenir més parelles sexuals o fumar. En espera de dades concloents, i vists els múltiples beneficis dels anticonceptius, es recomana no variar els mètodes emprats i afegir-hi el preservatiu per afavorir que el VPH s'esvaeix. Pensau que, si deixau el mètode anticonceptiu que fèieu servir abans, augmenta la possibilitat d'embaràs no desitjat, ja que només amb el preservatiu hi ha al voltant d'un 20 % d'embarassos per any d'ús.